

Kitüntették Csala Sándornét, aki egy nyolctagú zsidó családot bújtatott

A Világ Igazai között

A Világ Igazai közé fogadták tegnap a makói zsinagógában a nyolcvankét esztendőes Csala Sándornét. A legrangosabb izraeli kitüntetést azzal érdemelte ki, hogy tevékeny részt vállalt egy helybeli zsidó család bújtatásában a II. világháború idején. A megmentett család nevében Paskesz Ervin mondott köszönetet, de előre megírt beszédét nem tudta végigmondani: könnyek szöktek a szemébe, elcsuklott a hangja.

Csala Sándornét – mint korábban megírtuk – egy fiatal makói történész, Urbancsok Zsolt terjesztette fel a legmagasabb izraeli állami kitüntetésre, miután az asszony történetére felfigyelt, miközben könyvet írt a makói zsidóság vészszorszakbéli történetéről. Az akkor huszonéves Rózsi – lánykori nevén Gyűrósi Rozália – édesanyjával együtt a városban hitközségi elnökként és élelmiszer-kereskedőként ismert Paskesz Fülöpöt és családját, összesen nyolc embert bújtatott el Arany János utcai házában, egy négyszer négy méteres melléképületben a deportálás idején. A ma nyolcvanas éveiben járó asszony gondoskodott Paskeszék ételmezéséről: mindig másutt vásárolt, így senkinek sem tűnt fel, hogy sok ennivalót visz haza. Mint lapunknak elmondta, tisztában volt vele, mekkora kockázatot vállal, de úgy érezte, meg kell tennie – már csak azért is, mert édesapja, aki az idő tájt már a fronton volt, megígérte Paskeszéknek, hogy segíteni fognak. Paskeszék 1949-ben elhagyták az országot, majd szétszóródtak a nagyvilágba Izraeltól az Egyesült Államo-

Csala Sándorné és férje az izraeli nagykövettel, David Amonával (balról)

Fotó: Gyenes Kálmán

– a leszármazottakkal együtt ma már százan mondhatják el magukról, hogy életüket a makói asszony hősiességének köszönhetik. Az ő személyes köszöntőjén kívül Csala Sándorné bátor áldozatvállalását eddig senki sem ismerte el.

A tegnapi ünnepségre zsúfolásig megtelt a nemrégiben szépen felújított ortodox zsinagóga: a helybeli rokonok, barátok és tisztelők mellett eljött a város polgármestere, Buzás Péter, Izrael nagykövete, David Amon és a Paskesz család jó néhány tagja, akik könnyekkel a szemükben, meghatottan ölelgették a férjével együtt érkező Rózsi nénit. Az asszonyt elsőként – miután felol-

vasták azt az üdvözlő levelet, amelyet David Margolith, az Izraelben élő makói zsidók közösségének vezetője írt – a megmentett család nevében Paskesz Ervin köszöntötte. Személyes hangvételi beszédét azonban nem tudta végigmondani: könnyek szöktek a szemébe, elcsuklott a hangja, majd elnézést kért és visszaült a helyére. Érezhető volt a meghatottság Buzás Péter polgármester szavain is, aki többek között azt mondta: minden makói büszke arra, amit Csala Sándorné tett.

A Világ Igaza kitüntetését, a vele járó díszes oklevelet és emléklapokat David Amon izraeli nagykövet adta át az asszonynak.

A kitüntetésen kívül az asszony nevét felvették Jeruzsálemben a Községek völgye márványfalára és beírták az Igazak Könyvébe is. Rózsi néni az ünnepség után lapunknak azt mondta: nagyon örül az elismerésnek, a szép köszöntésnek, de különösen annak, hogy sokakat együtt láthatt a Paskesz család tagjai és leszármazottai közül. Hasonló kitüntetést egyébként – mint Urbancsok Zsoltól tudjuk – Makón rajta és édesanyján kívül senki nem kapott; bár mások is voltak, akik segítettek zsidókat a városban az üldöztetés idején, menedéket az eddigi kutatások szerint csak ők adtak nekik.

szabó imre

Kommentárok a robbantásokról

Többek szerint számítani lehetett arra a terrortámadásra, amelyet tegnap hajtottak végre Londonban. A lapunk által megkérdezett Csongrád megyei közéleti személyiségek felháborodásukat és döbbenetüket fejezték ki a történet nyomán.

Galambos Gábor, az SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar főigazgatója:

– Sajnos erre számítani lehetett – engem régóta kísért az ettől való félelem. Rettenetes, hogy manapság az ember nem tervezhet semmit, nem lehet biztonságban. Főháborít a terror! Nemrégiben olvastam valahol, hogy annak idején 50 év kellett a tengeri kalózkodás felszámolásához és a világ valamennyi tengeri hatalmának összefogása. Bizonyos vagyok benne, hogy a terrorizmus visszaszorításához is a világ valamennyi hatalmának összefogására van szükség. Mi, az úgynevezett kisemberek, félünk és reménykedünk.

Lázár György sebészorvos, a sebészeti klinika igazgatója:

– Meg vagyok döbbenve. Bár nyilvánvalóan ez a terrortámadás annak a sorozatnak a része, amely 2001. szeptember 11-én kezdődött, és alighanem időzített is, normális ember akkor sem élhet úgy, hogy ilyesmire számítani kelljen. Reményke-

dem, hogy a londoni támadás nem fogja azt a hatást keltetni, mint szeptember 11., nem kelt akkora félelmet, és így a terror nem éri el a célját. A britek felkészültek – amennyire fel lehet készülni. Mi szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mivel nem játszik kiemelkedő szerepet a világpolitikában, talán elkerül bennünket a terror. Személy szerint mélyen együtt érzek a britekkel és még egyszer mondom, remélem, Európa nem fog félni.

Nógrádi Zoltán, a Fidesz-MPSZ megyei elnöke, Mórahalom polgármestere:

– Sejthettük 2001. szeptember 11-e után, hogy az életünk alapvetően megváltozott, nem lesz a régi a biztonságról alkotott képünk. Arra azonban nem számíthatunk, hogy ez az örület végigsöpör egész Európán. Ez azt jelenti, hogy a világ értékrendje félrecsúszott. Amikor nemzetek közötti ellentétek odáig fajulnak, hogy ártatlan emberek életét követeli a konfliktus, akkor el kell azon gondolkodnunk, hol van a politika mélyebb értelme. Az élet a legdrágább kincsünk. Ha a politika az élet ellen fordul, akkor ott komoly problémák vannak. Ha ezt nem vesszük figyelembe, akár idehaza a belpolitikai vitákban, akár külső konfliktusainkban, akkor nem vagyunk jó vezetői a népeknek.

A rendőrség spórol

További megszorító intézkedéseket vezettek be a rendőrségnél. Július elsejétől drasztikusan csökkentette a napi- és hetilapok, folyóiratok, közlönyök előfizetését a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság. A kapitányságok, az őrsök, az egyes osztályok nem kapnak újságokat – a főkapitányságra egy-egy példány még kerül a különböző lapokból.

– Csongrád megyében nem okoznak működési zavarokat a takarékosági intézkedések. A főkapitányság és a kapitányságok a korábbi előírásoknak megfelelően tervezik például a gépkocsik használatát vagy a túlórák kifizetését. Azzal, hogy az év második felétől nem hosszabbítottuk meg az újságok előfizetését, éves szinten mintegy kétmillió forintot takarítunk meg – mondta a megyei rendőr-főkapitányság gazdasági igazgatója, Ozvald Imre ezredes, aki hangsúlyozta, a megyei főkapitányság működőképes, gazdasági helyzete stabil, nincs adóssága.

Két lap is azt állítja, a rendőrség közelebb került a horgosi Szalma család gyilkosaihoz

Magyar „tanú” jelentkezett

A legnagyobb példányszámú magyarországi napilap, a **Blikk** tegnapi számában azt állítja, a szerb rendőrség szerint az új horgosi határátkelőhely körüli elszámolási vita áll a hattagú Szalma család kivégzésének hátterében.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Nagy magyar építőipari cégnél vizsgálódnak a szerb rendőrség kérésére a magyar nyomozók, miután kiderült, hogy a horgosi határátkelőhely építő nagyvállalkozással kapcsolatban állt a január 24-én kivégzett horgosi Szalma család egyik tagja, Szalma Nándor – állítja a **Blikk**. A legnagyobb példányszámú magyarországi napilap információi szerint „az új horgosi határátkelő körüli elszámolási vita volt az oka a családirtásnak”, emiatt végeztek a nagyszülőkkel, a szülőkkel és a gyerekekkel.

A bulvárujság tényként közli, hogy használható nyomra bukkantak a rendőrök. Információik szerint „a szerb szervezett bűnözés elleni osztály nyomozói hosszas kutakodás és elemzés után találtak olyan új nyomatokat, adatokat, amelyek szerint nem kizárt, hogy Szalma Nándor és családjának kiirtását egy magyar milliárdos tőkéjű építőipari cég vezetője rendelte meg. A feltételezések szerint a magyar építőipari cég üzleti vitába keveredett a horgosi családdal. Állítólag a leszármazás hátterében majd 600 millió forint van. (...) a meggyilkolt Szalma Nándor azt ígérte, ennyi pénzért cserébe szerb állami beruháza-

A Szalma család temetése Fotó: Miskolczi Róbert

sokhoz segíti a magyar céget. (...) a szerb és a magyar nyomozók már azt is vizsgálják, hogy van-e köze a brutális családi tragédiához a Horgosnál nemrég felújított (épített – a szerk.) szerb határátkelőhelynek vagy sem. A szerb hatóságok állítólag tudnak egy férfiről, aki összekötő szerepet töltött be a horgosi családfő és a magyar multicég között.”

A szerb rendőrség nem cáfolta a **Blikk** értesüléseit, a nyomozás érdekeire hivatkozva azonban csupán annyit árultak el a lapnak, hogy egy hónappal ezelőtt került képbe a ma-

Európa sebet kapott

FEKETE KLÁRA

Nincs biztos pontja a világnak. Kevesebb, mint 24 órával az után, hogy London elnyerte a 2012-es ötkarikás játékok rendezésének jogát, a brit főváros történetének legvéresebb terrorcselekményét élte át. Egy nappal korábban örvendező, egymás nyakába ugró londoniak mutattak a hírsatornák, tegnap a könnyekről, a pánikról, a zűrzavarról – és a halottakról érkeztek a sokkoló felvételek. Az időzítés nem lehetett véletlen.

Még nem tudni, hányan haltak meg: csütörtökön délelőtt először csak két halottról szóltak a tudósítások, majd óráról órára magasabb számokat mondtak be. Lapzártakor halálos áldozatokkal járó, összehangolt terrorcselekménynek tűnő robbantássorozatként értékelték az eseményeket, amelyet egy iszlám szélsőséges csoport vállalt magára.

A londoniak gyászolnak, a mi biztonságérzetünk pedig újfént megingott. Holott éppen kezdtük elfelejteni 2001. szeptember 11-ét, a tavalyi madridi terrortámadást és szídtuk is az amerikaiakat a tűlzott biztonsági intézkedések, a nehézkes vízumügyintézés, a megalázó reptéri procedúrák miatt. Azt mondtuk: nem is vagyunk rátk kíváncsiak, itt van nekünk a vén Európa, bármelyik fapados járatral szebb városokat láthatunk egy-két tízezer forintért, mint amilyen New York vagy Los Angeles. Boldogan engedtük el gyermekeinket a nyelvet tanulni – akik, hazaérve Londonból, a metróhalózatot dicsérték: segítségével keresztül-kasul bejárták a brit fővárost.

A metróállomások – és autóbuszok – mostantól ugyanazt a félelmet közvetítik majd az emberek felé, mint a repülőgépek – gyomorgörcs nélkül nehéz lesz a jövőben ezekre a járművekre folszállni. Pedig muszáj, akárcsak repülőre.

A terror és a félelem átlépte az óceánt.

Az újszegedi rablót keresik

Ötvenezer forint a nyomravezetőnek

Nyomravezetői díjat ajánlott fel a rendőrség annak, aki használható információval segíti a nyomozást az újszegedi rablás ügyében.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Mint megírtuk, a Szegedi Rendőrkapitányság rablás miatt nyomoz ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt hét végén bement az újszegedi Fésű utcai totó-lottózóba, az alkalmazottól a bevételt követelte, miután egy vasdorronggal megfenyegette, és a pultot is összetörte. A rémült alkalmazott több százezer forintot adott át a támadónak, aki a Székely sor irányába futva elmenekült, bár üldözőbe vették.

Az elkövető körülbelül 180 centiméter magas, vékony testalkatú, arca szögletes, pofacsontja kiálló, haja és szeme világos. Valószínű-

leg valamilyen piros textíliával fedte el az arcát, amikor bement a lottózóba. Keki színű, katonai jellegű, kopottas ruhát viselt. Volt nála egy semleges, színes, közepes méretű hátizsák, amelybe a pénzt pakolta. A rendőrség kéri, hogy aki a bűncselekményről, annak körülményeiről vagy az elkövető hollétééről információval rendelkez, jelentkezzen személyesen a Szegedi Rendőrkapitányságon (Szeged, Párizsi körút 16–22.) vagy hívja a rendőrség 107-es, 112-es, illetve a Telefonán 80/555-111-es hívószámát. A nyomravezető személyét a rendőrség bizalmasan kezeli.

Lukács János dandártábornok, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a nyomravezetőnek 50 ezer forint jutalmat ajánlott fel. A rendőrség annak a férfinak a jelentkezését is várja, aki részt vett a rabló üldözésében.

Készleten lévő BMW 3-as modellek hatalmas árelőnnyel!

C-Mobil Kft.
Szeged, Napos u. 6.
☎ (62) 553-112
sales@cmobil.com

A vezetés élménye.